

**Υφυπουργό Πολιτισμού
κ. Βασιλική Κασσιανίδου**

Υπόμνημα με θέμα: Άποψη ΑΚΕΛ για την πολιτιστική δραστηριότητα και τους καλλιτέχνες-δημιουργούς

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η πολιτιστική δημιουργία είναι απαραίτητη προϋπόθεση για κάθε κοινωνία που επιδιώκει την πνευματική ανάπτυξη, σέβεται τον εαυτό της και προσδοκά πραγματική πρόοδο και αληθινή ευτυχία. Είναι το αγκωνάρι πάνω στο οποίο οικοδομούνται όλες οι διαχρονικές αξίες του λαού μας. Στον πυρήνα κάθε υγιούς πολιτισμού βρίσκεται η ανθρωπιά, το ήθος, η ομορφιά. Ο πολιτισμός είναι ταγμένος στο πλευρό της ζωής, αγαπά με πάθος τη ζωή και αντιστέκεται στη βαρβαρότητα, το σκοταδισμό και την παρακμή.

Οι τομείς του πολιτισμού και της δημιουργικότητας αποτελούν προνομιακό πεδίο διαλόγου και εφαρμογής της ελευθερίας της έκφρασης και των ιδεών. Οι άνθρωποι του πολιτισμού, των γραμμάτων και των τεχνών επιβεβαίωσαν πολλές φορές με το ταλέντο, την ευαισθησία και την μαχητικότητά τους την προσήλωσή τους στις διαχρονικές αξίες της ελευθερίας, της ισότητας και της κοινωνικής δικαιοσύνης.

Στην πατρίδα μας η τέχνη και ο πολιτισμός αποτελούν ένα επιπλέον μεγάλο εφόδιο του λαού μας ενάντια στη κατοχή και τη διαίρεση. Ένα εφόδιο που μπορεί να ενώσει όλους τους ανθρώπους ανεξαρτήτως θρησκείας, φυλής και χρώματος. Μπορεί να συμβάλει αποφασιστικά στη δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών, όχι μόνο για τη λύση του κυπριακού αλλά και για την επικράτηση της ειρήνης και της ευημερίας του λαού μας.

Ο πολιτισμός δηλώνει πάντα παρών σε όποια μορφή κρίσης, πολιτικής, στρατιωτικής, κοινωνικής, οικονομικής, ηθικής και υγειονομικής. Οι καλλιτέχνες-δημιουργοί στήριξαν ποικιλοτρόπως την κοινωνία. Ιδιαίτερα, κατά την περίοδο έξαρσης της πανδημίας του covid και του παρατεταμένου lockdown, με το δημιουργικό τους έργο και τις ευφάνταστες ιδέες τους πρόσφεραν σημαντικές στιγμές ψυχαγωγίας και ανακούφισης στους ανθρώπους. Αυτό που πρωτίστως θέλουν οι

άνθρωποι του πολιτισμού είναι να συνεχίσουν να εργάζονται, να νιώθουν την ανάσα και τον παλμό των θεατών τους.

Σημειώνουμε με έμφαση ότι σύμφωνα με επίσημα στοιχεία της ΕΕ οι απώλειες εισοδημάτων των απασχολούμενων στον χώρο του Πολιτισμού άγγιξαν το 80% καθώς και το γεγονός ότι οι Τομείς Πολιτισμού καθίστανται στρατηγικοί τομείς της οικονομίας, αφού σύμφωνα πάλι με τα επίσημα στοιχεία της ΕΕ αντιπροσωπεύουν, σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, περίπου το 4% του ευρωπαϊκού ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) και πάνω από 7,4 εκατομμύρια θέσεις εργασίας. Είναι επίσης, άμεσα συνδεδεμένοι με άλλους σημαντικούς τομείς της οικονομίας, όπως ο τουρισμός και οι μεταφορές.

Είναι σε αυτό το πλαίσιο που το ΑΚΕΛ θέτει τον Πολιτισμό, τις Τέχνες και τα Γράμματα πολύ ψηλά στις προτεραιότητες της πολιτικής του. Οι προτάσεις μας, όπως υποβάλλονται στη συνέχεια, είναι αποτέλεσμα συνεχούς διαλόγου με τους εμπλεκόμενους φορείς πολιτισμού, ευρύτερα με τους δημιουργούς πολιτιστικών αξιών και τους απασχολούμενους στον Τομέα του Πολιτισμού. Προσδοκούμε ότι αυτός ο διάλογος με το Υφυπουργείο Πολιτισμού θα είναι συνεχής, έτσι ώστε να συμβάλουμε θετικά στην αντιμετώπιση των προβλημάτων, στη στήριξη της κυπριακής δημιουργίας και γενικότερα στην αναβάθμιση της πολιτιστικής δραστηριότητας.

Η φλόγα του αληθινού πολιτισμού, η φλόγα που φωτίζει τη σκηνή της καθημερινής ζωής, που προβάλλει τις ιστορίες και τα όνειρα των ανθρώπων, προσφέροντας ταυτόχρονα ψυχαγωγία, δεν μπορεί και δεν πρέπει ποτέ να σβήσει.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΜΕ

- 1. Σημαντική αύξηση των κονδυλίων** με διασφάλιση της **διαφάνειας** στην κατανομή τους και αναθεώρηση των κριτηρίων έτσι ώστε να καλύπτει μεγαλύτερο αριθμό Φορέων και ανθρώπων του Πολιτισμού.
2. Συμπερίληψη των Τομέων Πολιτισμού και Δημιουργίας, στους τομείς που θα διατεθούν κονδύλια στο πλαίσιο του **«Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας»**, όπως ακριβώς συμβαίνει στις πλείστες ευρωπαϊκές χώρες και όπως προέτρεψε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και αποφάσισε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
- 3. Η ίδρυση του Υφυπουργείου Πολιτισμού** πρέπει να αξιοποιηθεί στο μέγιστο έτσι ώστε να συμβάλει σε ουσιαστική αναβάθμιση της πολιτιστικής δραστηριότητας δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στη στήριξη, προβολή και προώθηση της **κυπριακής πολιτιστικής δημιουργίας**, την ενίσχυση της **δημιουργικότητας**, τη χρήση νέων τεχνολογιών αλλά και την **καταγραφή**, τη **διαφύλαξη** και την **προβολή** της πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς της Κύπρου, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό.
- 4. Θεσμική κατοχύρωση της συμμετοχής των φορέων του Πολιτισμού** στις διαδικασίες λήψης των αποφάσεων. Απαιτείται να αντιμετωπιστούν ως **ισότιμοι εταίροι** στην πολιτιστική διαδικασία συμμετέχοντας σε όλα τα αρμόδια όργανα παραγωγής πολιτιστικής πολιτικής.
- 5. Νομοθετική ρύθμιση του καθεστώτος του καλλιτέχνη.** Η ανεργία, η εργασιακή ανασφάλεια και η απουσία επαρκούς σύνταξης είναι σήμερα τα μεγαλύτερα προβλήματα που αγγίζουν όλους τους δημιουργούς. Πρέπει να αντιμετωπιστούν θέματα όπως οι συλλογικές συμβάσεις, οι κοινωνικές ασφάλισεις και τα πνευματικά δικαιώματα.
- 6. Επαναφορά του τιμητικού επιδόματος για Συνταξιούχους και μάχιμους δημιουργούς**, όπως αυτό δινόταν μέχρι το 2013 και αποκόπηκε αμέσως μετά την ανάληψη της προεδρίας από τον Νίκο Αναστασιάδη.
- 7.** Περαιτέρω στήριξη και συνεργασία με την **Τοπική Αυτοδιοίκηση** καθώς και ουσιαστική στήριξη τοπικών φορέων που ασχολούνται με όλες τις μορφές τέχνης.
- 8. Συντήρηση, αναβάθμιση και ανέγερση νέων πολιτιστικών υποδομών.** Οι υποδομές να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες και απαιτήσεις των καλλιτεχνών και να διασφαλίζουν την απρόσκοπτη συμμετοχή και την ελεύθερη πρόσβαση όλων των πολιτών.
- 9. Η Προστασία και η προβολή της πολιτιστικής μας κληρονομιάς** (υλικής και άυλης) είναι πρωταρχικής σημασίας τόσο για την ανάδειξη της ιστορίας της Κύπρου όσο και για την καθημερινότητα του πολίτη αλλά και των επισκεπτών

στη χώρα μας. Εντατικοποίηση των ενεργειών για την αποτελεσματική λειτουργία του Αρχείου Καταγραφής της Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

- 10. Αποφασιστική προώθηση των διαδικασιών για ανέγερση του νέου Αρχαιολογικού Μουσείου** για να μην παρατηρηθούν τα φαινόμενα αργοπορίας και παλινδρομήσεων του παρελθόντος.
- 11. Επαναφορά της χωροθέτησης και του αρχικού σχεδιασμού για ανέγερση της νέας Κρατικής Βιβλιοθήκης** στην Αρχιγραμματεία (παλιό Υπουργείο Οικονομικών). Ουσιαστική αναβάθμιση όλων των **δημόσιων, πανεπιστημιακών, σχολικών, δημοτικών και κοινοτικών βιβλιοθηκών.**
- 12. Ανέγερση Μουσείου Νεότερης και Σύγχρονης Τέχνης,** το οποίο θα έχει ως στόχο την προβολή και ενίσχυση της σύγχρονης κυπριακής εικαστικής δημιουργίας, την ενίσχυση της επαφής με το έργο των Κυπρίων και ξένων δημιουργών, την ανάπτυξη των σχέσεων με αντίστοιχα ιδρύματα του εξωτερικού και την ενίσχυση της επιστημονικής έρευνας σε θέματα Ιστορίας/Θεωρίας και Τέχνης.
- 13. Αναβάθμιση και επέκταση της Συμφωνικής Ορχήστρας Κύπρου** έτσι ώστε να καταστεί μια πλήρης ορχήστρα, όπως άλλωστε λειτουργούν σε όλες τις χώρες.
- 14. Δημιουργία Κέντρου Κινηματογράφου,** το οποίο θα έχει ως πρωταρχικό στόχο την απρόσκοπτη προώθηση και προβολή της κυπριακής ταινίας, την ανάπτυξη και παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών και τη δημιουργία κινηματογραφικού αρχείου.
- 15. Στήριξη και αναβάθμιση του Κέντρου Μουσικής Πληροφόρησης** με στόχο τη διάσωση, αρχειοθέτηση, προβολή και ενίσχυση της σύγχρονης μουσικής δημιουργίας. **Δικτύωση με** αντίστοιχους οργανισμούς στο εξωτερικό **και ανάπτυξη συνεργασιών,** ιδιαίτερα με τις χώρες της περιοχής.
- 16. Περαιτέρω ανάπτυξη της Τέχνης του Χορού, σύγχρονου και παραδοσιακού,** στηρίζοντας τους οργανωμένους Φορείς και όσους ασχολούνται με τη προβολή και ανάπτυξη της Τέχνης αυτής. Πολύ σημαντικές είναι **οι Στέγες Χορού καθώς και τα σωματεία χορού** που δραστηριοποιούνται για δεκαετίες στην Κύπρο. Ο θεσμός των Φεστιβάλ, τοπικών και διεθνών, είναι πολύ σημαντικός και πρέπει να στηριχτεί περαιτέρω.
- 17. Εμβάθυνση της καλλιτεχνικής παιδείας με αύξηση των ωρών διδασκαλίας,** έτσι που οι νέοι μας από πολύ νωρίς να συμμετέχουν και να κατανοούν τη σημασία του πολιτισμού ως συστατικού στοιχείου μιας ανθρώπινης και υγιούς ζωής. Στήριξη και αναβάθμιση του πετυχημένου θεσμού των **Μουσικών Σχολείων,** του Σχολικού Θεάτρου, αλλά και άλλων

πολιτιστικών δράσεων στο σχολείο. Επέκταση της **Σχολής Καλών Τεχνών του ΤΕΠΑΚ** και δημιουργία πανεπιστημιακού **Τμήματος Μουσικής**.

- 18. Έλεγχος και λήψη αποτελεσματικών μέτρων και εφαρμογή της νομοθεσίας** αναφορικά με τον **εμπλουτισμό των δημόσιων κτιρίων με έργα τέχνης**, όπως αυτή τροποποιήθηκε το 2009 και προνοεί ότι «κατά το στάδιο της ετοιμασίας προϋπολογισμού για την ανέγερση οποιουδήποτε δημόσιου κτιρίου λαμβάνεται από το φορέα πρόνοια, ώστε ποσοστό τουλάχιστον **ίσο προς το ένα τοις εκατό (1%) του συνολικού κόστους ανέγερσης του κτιρίου** να διατίθεται για τον εμπλουτισμό του με έργα τέχνης».
- 19. Τα ΜΜΕ** οφείλουν να καλύπτουν με **επάρκεια** την πολιτιστική δράση των πολιτιστικών φορέων του τόπου μας και παράλληλα να δίνουν τακτικά και σταθερά **βήμα έκφρασης στους δημιουργούς** είτε μέσω εκπομπών είτε μέσω των ειδήσεων. Αποτελεσματική ενίσχυση **της κυπριακής πολιτιστικής δημιουργίας** με την παραγωγή σειρών, ντοκιμαντέρ, ταινιών δίνοντας εργασία στους επαγγελματίες καλλιτέχνες όλων των μορφών Τέχνης.
- 20. Αποτελεσματική στήριξη της συγγραφικής δραστηριότητας και προώθησης του κυπριακού βιβλίου αλλά και της φιλαναγνωσίας.** Αύξηση των κονδυλίων για την αγορά βιβλίων που εκδίδουν οι Κύπριοι λογοτέχνες, για τη συμμετοχή τους στο εξωτερικό σε συνέδρια και εκθέσεις βιβλίων και για τη μετάφραση λογοτεχνικών έργων σε ξένες γλώσσες. Εμπλουτισμός όλων των βιβλιοθηκών με το συγγραφικό έργο των κυπρίων συγγραφέων. Ίδρυση και λειτουργία Μουσείου Συγγραφέων.
- 21. Δικοινοτικές δραστηριότητες.** Η κυβέρνηση οφείλει να ενθαρρύνει και να ενισχύσει περαιτέρω τις **πρωτοβουλίες** αυτές παρέχοντας τους πόρους και τις υποδομές έτσι ώστε, τόσο οι **φορείς** που δραστηριοποιούνται στο χώρο των δικοινοτικών δραστηριοτήτων, όσο και οι **δικοινοτικές Τεχνικές Επιτροπές Πολιτισμού και Πολιτιστικής Κληρονομιάς** να έχουν τη δυνατότητα αποτελεσματικής λειτουργίας και δράσης.
- 22. Πολιτιστικός τουρισμός.** Τα τελευταία χρόνια αυξάνεται παγκοσμίως ο πολιτιστικός τουρισμός. Η Κύπρος με σημαντική πολιτιστική κληρονομιά χρειάζεται και εδώ να διατυπώσει επακριβώς ένα ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης έτσι που να προσελκύσει όσο το δυνατό περισσότερους επισκέπτες.

**Τομέας Πολιτισμού
Κεντρικής Επιτροπής του ΑΚΕΛ**